

TEMATICKÝ PLÁN
PREDNÁŠOK Z TEÓRIÍ SPRAVODLIVOSTI (denné a externé štúdium)

Akademický rok: 2025_2026 **Letný semester**

Prednášajúci : Mgr. Mgr. Andrea Kluknavská, PhD., LL.M.

Denné štúdium: trvanie : 1 x 40 minút **Periód:** týždenne

Externé štúdium: 14.02.2026, 25.04.2026

Povinná literatúra:

KLUKNAVSKÁ, A. Spravodlivosť v dejinách právneho, politického a sociálneho myslenia. Od počiatku dejín myslenia po myšlienky K. Marxa. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2021.
CHOVANCOVÁ, J.-GÁBRIŠ, T.-KLUKNAVSKÁ, A.-O.M. METENKANIC: Dejiny politického a právneho myslenia. Bratislava : Wolters Kluwert, 2020.

Odporúčaná literatúra:

BRÖSTL, A.: Frontisterion. Bratislava : Kalligram, 2009.
CHOVANCOVÁ, J. – VALENT, T.: Filozofia pre právnikov. Bratislava: UK v BA, Právnická fakulta, 2012.
BĚLOHRADSKÝ, V.: Přirozený svět jako politický problém. Praha 1991.
BERLIN, I. – RAWLS, J., NOZICK, R. – MACINTYRE, A. – DWORKIN, R. – RORTY, R. (1993): O slobode a spravodlivosti. Liberalizmus dnes. Bratislava : Archa, 1993.
BOLFÍKOVÁ, E. (ed.): Medzi občanom a štátom. Kontexty slobody, demokracie a spravodlivosti. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2005.
BRÖSTL, A.: Právny štát. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 1999.
HAYEK, von F.: Právo, zákonodárství, svoboda. Praha 1995.
HEIDENREICH, F. Theorien der Gerechtigkeit. Eine Einführung. Opladen & Farmington Hills : Verlag Barbara Budrich, 2011.
HOLMAN, R.: Liberální řád – svoboda – právo – prosperita. In: Naše současné spory o liberalizmus. Praha 1995.
CHOVANCOVÁ, J.: Ako by sme nemali uvažovať o spravodlivosti, In: Medzinárodné otázky č. 4/1997, s. 71 – 75.
CHOVANCOVÁ, J.: Problém rovnosti a pluralizmu v sociálnej filozofii M. Walzera. Acta Facultatis Iuridicae, UK Bratislava, roč. 17/1995, str. 40 – 52.
CHOVANCOVÁ, J.: Súčasná liberalistická koncepcie spravodlivosti, Právny obzor č. 4/1993, str. 247-352.
KIS, J.: Současná politická filosofie. Praha : Oikoymenh, 1997.
LOVAŠ, L.: Sociálne normy a spravodlivosť v sociálnej psychológii, Košice : FVS UPJŠ, 2000.
MAREŠ, P.: Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha : SLON, 1999.

- MATĚJŮ, P., VLACHOVÁ, K.: Nerovnost, spravodlnost, politika. Praha : SLON, 2000.
- NOZICK, R.: Anarchy, Utopia and State. New York 1991.
- POLUŠ I.: Právo na odpor – jedno z prirodzených práv občana. In: Verejná správa. 1996, 2,3,4.
- PROCHÁZKA, R.: Občianska neposlušnosť – legitímny disident? In: Právny obzor. 1998, č.1.
- RAWLS, J.: Spravodlivosť ako férovosť. Bratislava : Kalligram, 2007.
- RAWLS, J.: Teorie spravodlnosti. Praha : Victoria Publishing, 1993.
- WALZER, M.: Spheres of Justice. Cambridge 1985.
- HEIDENREICH, F. Teorien der Gerechtigkeit. Eine Einführung. Opladen&Farmington Hills : Verlag Barbara Budrich, 2011.

Témy prednášok

1. Úvod do problematiky spravodlivosti
2. Teórie spravodlivosti v antike : Platón, Aristoteles, Cicero
3. Teórie spravodlivosti v stredoveku: dualita spravodlivosti (Sv. Augustín, Akvinský)
4. Novovek a formulácia spravodlivosti: Machiavelli, Hobbes, Locke, Rousseau, I. Kant
5. Idea utopizmu a spravodlivosť (T. Moore, T. Campanella, J. Harrington)
6. Liberálne podoby spravodlivosti
7. Socialistické teórie spravodlivosti
8. Moderné teórie spravodlivosti: Rawls, Nozick, MacIntyre, Walzer, Hayek
9. Aktuálne diskusie k teóriám spravodlivosti: Luhman, Levinas, Habermas, Honeth, Forst, Nussbaum, Sen
9. Spravodlivosť aktuálne (sociálna spravodlivosť, spravodlivosť medzi ženami a mužmi, ekologická spravodlivosť, spravodlivosť voči zvieratám, interkultúrna spravodlivosť, globálna spravodlivosť)
10. Spravodlivosť aktuálne (sociálna spravodlivosť, spravodlivosť medzi ženami a mužmi, ekologická spravodlivosť, spravodlivosť voči zvieratám, interkultúrna spravodlivosť, globálna spravodlivosť)
11. Repetitorium

Otázky na skúšku:

1. Antické chápanie spravodlivosti ako areté
2. Platónov koncept spravodlivosti (spravodlivý štát a spravodlivá ústava)
3. Aristoteles (pojmem spravodlivosti, delenie)
4. Sv. Augustín a Tomáš Akvinský
5. Politická filozofia N. Machiavelliho. Vzťah morálky a politiky.
6. J. Bodin (štát, právo, spravodlivosť).
7. Idea utopizmu v dejinách sociálneho filozofického a právneho myslenia (T. Moore, T. Campanella, J. Harrington) a spravodlivosť.
8. T. Hobbes – sociálna a právna filozofia. Spoločenská zmluva.
9. J. Locke a jeho teória spoločenskej zmluvy.
10. Rousseau a teória spoločenskej zmluvy.
11. Utilitarizmus (Bentham, Mill a problém spravodlivosti).
12. Utopický socializmus Malby, Morelly, Saint-Simon, Fourier
13. K. Marx a F. Engels. Lenin. Postmarxizmus a neomarxizmus.
14. Rawlsova teória spravodlivosti.
15. Nozickova teória spravodlivosti.
16. F. A. v. Hayek a jeho negatívny test nespravodlivosti.
17. Problém spravodlivosti, rovnosti a pluralizmu v sociálnej filozofii M. Walzera.
18. Spravodlivosť ako cnosť u MacIntyry.
19. Spravodlivosť a komunitarizmus (Walzer).
20. Teória spravodlivosti Rortyho a Luhmana.
21. Spravodlivé právo v koncepte Habermasa.
22. Štyri kontexty spravodlivosti u Forsta.
23. Spravodlivosť ako idea (Sen).
24. Spravodlivosť v koncepte Nussbaum.
25. Spravodlivosť, sociálna spravodlivosť, spravodlivosť medzi ženami a mužmi, ekologická spravodlivosť, spravodlivosť voči zvieratám, interkultúrna spravodlivosť, globálna spravodlivosť.